

prima instanță: N. Chircu

instanța de recurs: I. Sîrcu, V. Macinskaia, V. Clevadî, T. Chișca-Doneva, G. Stratulat

Î N C H E I E R E

09 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul,

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd cererea de revizuire depusă de Întreprinderea cu Capital Străin
„Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin
„Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Briceni cu
privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013, prin care a
fost admis recursul declarat de către Biroul Vamal Briceni, s-a casat decizia instanței de
apel și s-a emis o nouă hotărîre de respingere a acțiunii

c o n s t a t a t ă :

La 15 octombrie 2012 ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Biroului Vamal Briceni, intervenient accesoriu FCP „Valah” SRL cu
privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii a indicat că, Biroul Vamal Briceni a efectuat la întreprindere
un audit post-vămuire în temeiul căruia la 13 iulie 2012 a fost întocmit procesul-verbal
nr. 20 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și la 23 iulie
2012 actul de audit post-vămuire nr.3433012. Prin dispoziția șefului Biroului Vamal
Briceni nr.1282 din 03 august 2012 a fost dispusă suspendarea operațiunilor la conturile
bancare, fiind interzise efectuarea oricăror operațiuni prin decontarea mijloacelor bănești
de pe conturi. La 09 august 2012 SRL „Moldova Zahăr” a solicitat prin cerere revocarea
suspendării operațiunilor la conturile bancare.

La 15 august 2012 Biroul Vamal Briceni prin ordinul incaso nr.3 a transferat suma
de 14189698,24 lei.

La 14 august 2012 a contestat prin cerere prealabilă actul de audit post-vămuire
nr. 3422012 din 23 iulie 2012 și deciziile de regularizare din 23 iulie 2012, însă prin

scrisoarea nr.28/11-11032 din 14 septembrie 2012 Serviciul Vamal a respins cererea prealabilă, invocând omiterea termenului de atac.

Consideră refuzul neîntemeiat, deoarece reieșind din prevederile art. 14 din Legea contenciosului administrativ și art. 202⁴ lit. d) și e), Cod Vamal în coraborare cu prevederile art. 202⁸ alin.(3), 297 alin. (1) Cod Vamal, termenul de contestare a actelor administrative n-a fost omis. Astfel, procesul-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 a fost contestat la 19 iulie 2012, iar dispoziția șefului Biroului Vamal Briceni nr.1282 din 03 august 2012 a fost contestată la 09 august 2012, actul de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012 și deciziile de regularizare nr. 93, 94, 95, 96 din 23 iulie 2012 au fost contestate prin cerere prealabilă la 14 august 2012. Acțiunile Biroului Vamal Briceni exprimate prin procesul-verbal de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și actul de audit nr. 3422012 din 23 iulie 2012, dispoziția șefului Biroului Vamal Briceni nr.1282 din 03 august 2012 și deciziile de regularizare din 14 septembrie 2012 le consideră neîntemeiate și ilegale deoarece: SRL „Moldova Zahăr” la finele anului 2011 - începutul anului 2012 a procurat zahăr alb în cantitate de 2056,95 t, beneficiind de înlesniri tarifare conform pct. 9 din nota-anexă a Legii RM din 20 noiembrie 1997 “cu privire la tariful vamal”. În luna aprilie 2012 s-a decis vinderea zahărului importat și pînă în luna iunie 2012 au fost vîndute 2042,8 t din cantitatea totală de 2056,95 t importate. Prin procesul - verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului postvămuire și actul de audit postvămuire Nr. 3422012 din 23 iulie 2012 și recalculării taxei vamale în mărime de 75% la importul a 2056,95 t zahăr alb, avînd în vedere că întreprinderea a utilizat mărfurile importate în condiții preferențiale în alte scopuri decît cele inițial declarate și s-a dispus calcularea taxei vamale în raport de 65% din zahărul realizat cu includerea sumei TVA și a penalităților pentru întreaga perioadă, iar prin decizia de regularizare nr.96 din 23 iulie 2012 s-a stabilit suma totală a drepturilor de import/export spre încasare în cuantum de 13902740,96 lei.

Consideră actele date ilegale și nule, deoarece la momentul importului zahărului alb respectivele relații erau guvernate de Hotărîrea Guvernului RM nr.563 din 10 septembrie 2009 “pentru aprobarea Regulamentului privind modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase”. Conform pct.6 al regulamentului nominalizat autorizațiile de import pentru produsele menționate în pct. 3 se vor acorda în exclusivitate producătorilor autohtoni de zahăr, precum și consumatorilor industriali de zahăr, în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate.

Hotărîrea menționată a fost abrogată prin Hotărîrea Guverului RM nr. 114 din 22 februarie 2012 cu privire la modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, unde în pct. 3 se prevede că, taxa vamală preferențială la import în mărime de 10% se aplică pentru fiecare tranzacție de import al zahărului și produselor zaharoase în limita de zece la sută a contingentului cantitativ stabilit de legislația în vigoare. La constatarea plăților în procesul-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 și actul de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012 emitenții s-au condus de art. 35 Cod Vamal potrivit căruia: în cazul în care mărfurile sunt puse în liberă circulație cu acordarea de facilități fiscale și vamale pe motivul destinației lor finale, acestea rămîn sub supraveghere vamală. Această supraveghere încetează a mai fi

aplicată, cu condiția achitării drepturilor de import datorate în cazul în care mărfurile sunt exportate, distruse sau utilizate în alte scopuri decât cele prevăzute de legislația pentru aplicarea facilităților fiscale și vamale.

Momentul apariției obligației vamale a SRL „Moldova Zahăr” în privința zahărului importat se naște în momentul dispunerii de acest zahăr în alte scopuri decât cele declarate pentru care s-au acordat facilitățile, fapt prevăzut de art. 127⁵ Cod Vamal.

De rînd cu aceasta la art. 18 și 19 a Legii nr. 317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, este prevăzut că, actul normativ, de regulă, nu are efect retroactiv și acțiunea actului normativ încetează dacă acesta este abrogat. De aici rezultă, că situația utilizării mărfurilor în alte scopuri decât cele stabilite prin destinația finală a acestora s-a produs la data în care mărfurile au început a fi vîndute, adică începînd cu 17 aprilie 2012, cînd deja era aplicabilă Hotărîrea Guverului RM nr.114 din 22 februarie 2012, taxele vamale și TVA fiind achitate conform prevederilor acestora și alte acte normative conexe.

Cu referire la constatările procesului-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 și a dispozițiilor actului de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012 în privința tranzacțiilor între reclamant și firmele comerciale „ELTROMEX” și „WIKPOOL Sp.o.o”, SRL „Moldova Zahăr” a efectuat plăți TVA atît reieșind din valoarea mărfurilor intrate pe teritoriul R.M, cît și reieșind din costul serviciilor procurate în legătură exploatarea mărfurilor, doar că TVA pe servicii s-a plătit separat, oricum destinatarii fiind bugetul public național. Astfel spus, bugetul R.M. nu a suferit nici o pierdere în legătură cu plata TVA versificată. Ceea ce ține de importul unui terminal de cîntărire format din calculatoare industriale cu panou în culoare și ecran, a imprimantei, semafoarelor, sistemului de televiziune în circuit închis și sistemului de identificare, vis-a-vis de mențiunea greșită a nomenclatorului de mărfuri, accentuează faptul că toate mărfurile au fost verificate de colaboratorii vamali, fiind trecute prin control vamal și devamate, fără a se reține argumentul că nomenclatorul mărfurilor este greșit. În plus, întreprinderea și factorii ei de decizie nu sunt versați în corectudinea respectării Nomenclatorului de mărfuri, avînd toată certitudinea că mărfurile fiind deja vămuite de către persoane competente se conformă nomenclatorului cuvenit fiind în limitele legii. Brokerul vamal care a îndeplinit declarația vamală, Arsenie Ion din cadrul SRL „Valah”, consideră că marfa a fost clasificată conform nomenclatorului și procedura a fost efectuată conform legislației în vigoare. Serviciului Vamal în rezultatul actelor întocmite în urma auditului postvămuire și al sumelor calculate spre plată în sarcina declarantului, prin dispoziția nr. 1282 din 03 august 2012, șeful Biroului Vamal Briceni a dispus suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale întreprinderii: MDL 22517031338; Euro 22517031; MDL 225830384, fiind interzise efectuarea oricăror cheltuieli prin decontarea mijloacelor bănești de pe aceste conturi, iar apoi prin Ordinul incaso nr.3 de pe contul bancar a ÎCS „Moldova Zahăr” SRL nr.22517031338 a dispus transferul pe contul Ministerului Finanțelor, Trezoreria de Stat a sumei de 14189698,24 lei. De fapt, sumele bănești ce se găseau pe conturile suspendate depășeau de cîteva ori sumele calculate spre plată de către serviciul vamal în sarcina declarantului, iar suspendarea conturilor a dus la stoparea plăților către alți agenți cu care reclamantul avea relații economice. La ordinea zilei de suspendare a operațiunilor, întreprinderea datora plăți partenerilor săi comerciali în valoare de peste 3,5 milioane lei, întîrzierea plăților către terți a adus prejudiciu întreprinderii vis-a-vis de parteneri, exprimată prin

subminarea încrederii, profesionalismului și capacității de activitate. De rînd cu aceasta, suspendarea operațiunilor la conturile ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a dus la incapacitatea de plată a întreprinderii față de angajații săi.

Astfel, indică reclamantul că de către angajații Biroului Vamal a fost prejudiciat, la dispunerea transferului prin ordinul incaso nr. 3 de pe contul său bancar, în sumă de 14189698,24 lei, transferați pe contul Ministerului Finanțelor.

Cere reclamantul declararea nulității procesului-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și actului de audit post-vămuire Nr. 3433012 din 23 iulie 2012, declararea nulității deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și repunerea părților la poziția inițială situației pînă la 13 iulie 2012 cu restituirea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a plăților vamale încasate conform deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012 în sumă de 14.189.698,24 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 21 ianuarie 2013 acțiunea a fost admisă.

La 29 aprilie 2013 Biroul Vamal Briceni a declarat recurs împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea recursului, casarea hotărîrii Curții de Apel Bălți din 21 ianuarie 2013 cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013 recursul Biroului Vamal Briceni a fost admis, s-a casat hotărîrea Curții de Apel Bălți din 21 ianuarie 2013, și s-a emis o nouă hotărîre prin care acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Moldova Zahăr” împotriva Biroului Vamal Briceni cu privire la contestarea actelor administrative, s-a respins.

La 29 martie 2016 ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a declarat cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitînd admiterea acesteia, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013, cu dispunerea rejudecării pricinii de către instanța de recurs.

În drept își întemeiază cererea de revizuire pe prevederile art. 449 lit. b) și h) CPC, invocînd că i-au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute petiționarului anterior și că Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale care poate fi remediată cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Invocă că prin decizia instanței de recurs s-a constatat legalitatea actului administrativ contestat datorită aplicării prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Susține că prin Ordinul nr. 18 din 12 iunie 2012, emis de o persoană neidentificată din cadrul Biroului Vamal Briceni, s-a dispus efectuarea controlului ulterior prin audit post-vămuire vizînd respectarea reglementărilor vamale asupra tranzacțiilor economice externe efectuate în perioada anului 2011 de către SC „Moldova Zahăr” SRL.

La 19 iunie 2012 Biroul Vamal Briceni a solicitat asistență Serviciului Vamal în vederea clarificării modului de aplicare a facilităților tarifare prevăzute de pct. 9 al Anexei nr. 1 la Legea nr. 1380 din 20 noiembrie 1997 și a prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Prin Scrisoarea nr. 28/06-8154 din 06 iulie 2012, Serviciul Vamal a informat subdiviziunea teritorială, printre altele, despre faptul că „(...) în cazul realizării zahărului

importat, destinația finală a acestora încetează a mai fi respectată, astfel pentru aceste mărfuri urmează a fi recalculată taxa vamală în mărime de 75 % ”.

Prin Decizia de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012, care are statut de titlu executoriu, aprobată de o persoană neidentificată din cadrul Biroului Vamal Briceni, s-a dispus încasarea de la ÎM „Moldova Zahăr” SRL a drepturilor de import pentru zahărul importat și comercializat pe teritoriul Republicii Moldova, în valoare de 13 609 534,23 lei, fiind calculată și o penalitate în mărime de 293 206,73 lei, în total 13 902 740,96 lei.

Indică revizuentul că Ministerul Economiei în calitate de organ central de specialitate al administrației publice, responsabil de elaborarea politicii de stat în domeniul comerțului și de reglementare a acestui domeniu, în cadrul ședinței de lucru cu reprezentanții Serviciului Vamal, cât și organizată prin Scrisoarea nr. 09-3828 din 29 iunie 2010, în calitate de autor al Hotărârii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009 a comunicat autorității vamale conceptul care a stat la baza elaborării hotărârii cu explicarea semnificației unor accepțiuni din acest document.

La data de 27 iulie 2015, în mod repetat, Ministerul Economiei a informat oficial Ministerul Finanțelor despre modul de aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009, reiterând aceeași poziție ca și anterior.

Cunoscând esența interpretărilor menționate sau, cel puțin fiind obligați să le cunoască începând cu data de 29 iunie 2010 (Scrisoarea Ministerului Economiei nr. 09-3828 din 29.06.2010), funcționarii din cadrul Serviciului Vamal și/sau subdiviziunile teritoriale, erau obligați să se abțină de la aplicarea actului normativ contrar conceptului și raționamentului elaborării Hotărârii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009. Aceeași funcționari, cel puțin, după data de 29 iunie 2010 erau obligați să constate de fiecare dată (în caz de efectuare a controlului la categoria respectivă de importatori) aceeași situație de fapt și de drept, care a fost reținută în cadrul controlului efectuat la ÎM „Sudzucker-Moldova” SA, și anume, că importul de zahăr în regim facilitat și comercializarea lui ulterioară pe piața internă se efectuează în scopul asigurării securității alimentare a statului, în concordanță cu legislația în vigoare ”.

Or, modul în care a fost pusă în aplicare Hotărârea Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009, în privința ÎM „Moldova Zahăr” SRL, cât și prejudiciul suportat de întreprindere (13 902 740,976 lei fără venit ratat), denotă că funcționarii vamali și-au depășit atribuțiile de serviciu.

Mai indică reprezentantul ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, Victor Mandraburca că aceasta urma să fie tratată cel puțin în modul în care a fost tratată întreprinderea „Sudzucker-Moldova” SA.

Or, odată cu adoptarea deciziilor de regularizare, funcționarii vamali au avut obligația să informeze contribuabilul / plătitorul vamal despre dreptul, termenul și modul de atac al actelor emise.

Astfel consideră revizuentul că ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a fost supusă unor forme grave de discriminare din partea unei autorități publice a statului, reieșind din prevederile art. 1 al Legii nr. 121 din 25 mai 2012, discriminarea ÎM „Moldova Zahăr” SRL avînd loc pe baza criteriului de naționalitate și origine, asociatului întreprinderii, care este din Polonia, iar în cazul ÎCS „Sudzucker - Moldova” SA, asociatul este din Germania.

În susținerea poziției sale invocă revizuiantul că, prin Scrisoarea Ministerului Finanțelor nr. 28/11-3464 din 29 februarie 2016, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a fost

informată despre examinarea contestației privind acțiunile de discriminare la care a fost supusă ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, fiindu-i expediate Scrisorile Ministerului Economiei din 27 iulie 2015, 13 ianuarie 2015 și Scrisoarea Ministerului Finanțelor din 22 august 2015.

Astfel, autoritățile statului, în mod oficial și pentru prima oară au pus la dispoziția ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, înscrisurile pe care aceasta le prezumă a fi autentice.

Anterior, prin contestațiile depuse în cadrul controlului vamal, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL s-a opus modului abuziv de interpretare și aplicare a Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009, fără a avea însă la dispoziție înscrisurile indicate supra.

Precizează revizuietul că în astfel de circumstanțe nu a avut la dispoziție o altă modalitate legală pentru a afla faptele și circumstanțele descrise în înscrisurile obținute de la Ministerul Finanțelor în baza Scrisorii nr. 28/11-3464 din 29 februarie 2016.

Mai indică că Serviciul Vamal a tănuit informația, faptele și circumstanțele esențiale ale pricinii, influențînd soluția instanței de recurs, deoarece prin Scrisoarea nr. 09-3828 din 29 iunie 2010, Ministerul Economiei a informat autoritatea vamală despre modul de aplicare a Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Astfel, autoritatea vamală a cunoscut că, sintagma din pct. 6) al Regulamentului: aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009 - „în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate” se referă exclusiv la consumatorii industriali de zahăr”.

Afirmă că în condițiile în care autoritatea vamală nu ar fi tănuit aceste circumstanțe și fapte esențiale, Decizia de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012 nu ar fi fost emisă, sau, cel puțin, această decizie de regularizare ar fi fost anulată pe cale judiciară.

Mai indică că Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Astfel, Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul autorităților centrale: Ministerul Finanțelor, prin Scrisoarea nr. 14/4-13/251 din 22 august 2015 și Ministerul Economiei, prin scrisorile din 13 ianuarie 2015 și 27 iulie 2015, au recunoscut, nu doar printr-o simplă declarație, dar în mod oficial, că a avut loc încălcarea drepturilor fundamentale ale ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, garantate prin art. 1 Primul Protocol adițional al CEDO separat și coroborat cu art. 14 CEDO.

La 16 mai 2016 ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a depus supliment la cererea de revizuire, prin care a invocat că prin scrisoarea nr. 28/11-69/3 din 14 aprilie 2016 Ministerul Finanțelor a informat Ambasada Poloniei despre esența problemei.

Mai indică că ilegalitatea deciziei supuse revizuirii se constată și din răspunsul Ministerului Economiei nr. 009-3001 din 26 mai 2010, prin care se confirmă suplimentar că Serviciul Vamal al Republicii Moldova la momentul efectuării Auditului post-vămuire la ÎCS „Moldova Zahăr” și emiterii deciziei de regularizare cunoștea poziția oficială a Ministerului Economiei pe subiectul modului de executare a Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009, tănuind însă aceste reglementări pe tot parcursul examinării prezentei pricinii.

La 07 iunie 2016 ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a depus supliment la cererea de revizuire, prin care a indicat că drept răspuns la scrisoarea nr. 28/11-69/3 din 14 aprilie 2016 adresată Ambasadei Poloniei la Chișinău, Ministerul Finanțelor a confirmat că sancțiunile aplicate ÎCS „Moldova Zahăr” SRL se datorează aplicării și interpretării eronate de către Srviciul Vamal a dispozițiilor pct. 6 din Hotărârea Guvernului RM Nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire întemeiată și care urmează a fi admisă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

În conformitate cu art. 451 CPC al RM cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 CPC, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC și anexându-se probele ce le confirmă.

Iar în conformitate cu art. 447 CPC sînt în drept să depună cerere de revizuire, părțile și alți participanți la proces, persoanele care nu au participat la proces, dar care sînt lezate în drepturi prin hotărîrea, încheierea sau decizia judecătorească și Agentul guvernamental, în cazurile prevăzute la art.449 lit.g) și h).

Astfel, la caz, se constată că revizuentul ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, cu referire la dispozițiile art. 449 lit. b) și h) CPC a invocat în susținerea cererii de revizuire faptul că i-au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nici nu i-au putut fi cunoscute anterior, dar care au ca efect corectarea erorii judiciare și omisiunii justiției și anume că prin scrisoarea nr. 09-3828 din 29 iunie 2010, Ministerul Economiei a informat autoritatea vamală despre modul de aplicare a prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009, despre existența căreia nu a avut cunoștință, aceasta indicînd o altă practică și abordare decît cea admisă în speță.

În susținerea acestor invocări revizuentul ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a anexat copiile scrisorilor Ministerului Finanțelor nr. 28/11-3464 din 29 februarie 2016, scrisoarea Ministerului Finanțelor nr. 14/4-251 din 22 august 2015, scrisoarea Ministerului Economiei nr. 09/1-57 din 13 ianuarie 2015, scrisoarea Ministerului Economiei din 27 iulie 2015, scrisoare Ministerului Finanțelor nr. 28/11-69/3 din 14 aprilie 2016, scrisoarea Ministerului Economiei nr. 09/1-57 din 19 ianuarie 2015 și scrisoarea Ministerului Economiei din 29 aprilie 2015, prin care se confirmă o altă interpretare a circumstanțelor cauzei și normelor de drept material aplicabile la caz, decît cea abordată în pricina dată.

La fel a fost anexată copia scrisorii Ministerului Economiei nr. 09-3001 din 26 mai 2010, prin care se confirmă suplimentar că Srviciul Vamal al Republicii Moldova la momentul efectuării Auditului post-vămuire la ÎCS „Moldova Zahăr” și emiterii deciziei de regularizare cunoștea poziția oficială a Ministerului Economiei în calitate de organ central de specialitate al administrației publice, responsabil de elaborarea politicii de stat în domeniul comerțului și de reglementare a acestui domeniu, pe subiectul modului de executare a Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009, tăinuind însă aceste reglementări pe tot parcursul examinării prezentei pricini.

Verificînd temeinicia argumentelor menționate, prin prisma prevederilor art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că în condițiile în care autoritatea vamală ar fi ținut cont de aceste circumstanțe și fapte esențiale și nu ar fi ascuns existența acestora, Decizia de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012 nu ar fi fost emisă, sau, cel puțin, această decizie de regularizare ar fi fost anulată pe cale judiciară.

Respectiv, înscrisurile prezentate raportate la decizia revizuirea căreia se solicită, instituie imperativ necesitatea redeschiderii examinării cauzei civile, întru neadmiterea încasării ilegale din contul revizuentului a unei sume considerabile.

În susținerea acestei opinii, vine și scrisoarea Ministerului Finanțelor nr. 28/11-3464 din 29 februarie 2016, din care rezultă acțiunile de discriminare la care a fost supusă ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, ținînd cont că autoritatea vamală prin Scrisoarea Ministerului Economiei nr. 09-3828 din 29 iunie 2010, a fost informată despre modul de aplicare a Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Astfel, autoritatea vamală a cunoscut că, sintagma din pct. 6) al Regulamentului: aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009 - „în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate” se referă exclusiv la consumatorii industriali de zahăr”.

Respectiv, autoritatea vamală cunoscînd esența interpretărilor menționate sau, cel puțin fiind constrînsă să le cunoască începînd cu data de 29 iunie 2010 (Scrisoarea Ministerului Economiei nr. 09-3828 din 29.06.2010), era obligată să se abțină de la aplicarea actului normativ contrar conceptului și raționamentului elaborării Hotărîrii Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Or, modul în care a fost pusă în aplicare Hotărîrea Guvernului nr. 563 din 10 septembrie 2009, în privința ÎM „Moldova Zahăr” SRL, în raport cu modul în care a fost tratată întreprinderea „Sudzucker-Moldova” SA la efectuarea controlului la categoria respectivă de importatori, denotă că a avut loc încălcarea drepturilor fundamentale ale ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, garantate prin art. 1 Primul Protocol adițional al CEDO separat și coroborat cu art. 14 CEDO.

La acest segment, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție mai reține și faptul că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că procedura de revizuire nu trebuie folosită de către instanțele naționale într-o manieră incompatibilă cu principiul securității juridice (cauza „Sfinx-Impex” SA c. Moldovei, nr. 28439/05 din 25 septembrie 2012).

Însă, potrivit practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele judecătorești naționale sunt în drept de a admite derogări din principiile și garanțiile stabilite prin normele Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, inclusiv și din principiul securității raporturilor juridice, cînd aceasta este necesar într-o societate democratică, pentru garantarea și respectarea intereselor ce prevalează interesele reclamantului, în special, în caz în care aceasta cer interesele justiției.

Potrivit opiniei Curții Europene a Drepturilor Omului, expuse în hotărîrea pronunțată pe cauza Nikitin versus Rusia, redeschiderea procedurii în baza unor fapte noi nu constituie o încălcare a drepturilor fundamentale prevăzute de art. 4 Protocolul 7 al

Convenției. În asemenea cazuri, când hotărîrea irevocabilă respectivă a dus la unele consecințe negative serioase, care nu pot fi rectificate de cît prin reexaminarea sau redeschiderea cauzei, iar violarea constatată este cauzată de erori sau deficiențe de o asemenea gravitate încît apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor contestate, excluderea posibilității de revizuire a hotărîrii, pentru motive formale, poate să ducă la încălcarea principiului echității și legalității hotărîrii judecătorești, fiind lezată și încrederea publicului în autoritatea judecătorească.

Iar admiterea cererii de revizuire în cauză, reieșind din sensul art. 3, 6 și paragraful 2 al art. 4 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, nu constituie încălcarea în privința intimatului a principiului securității raporturilor juridice, ci reprezintă o măsură necesară și admisibilă într-o societate democratică pentru apărarea unui interes public și a echității justiției. Redeschiderea procesului în pricina dată rezultă din circumstanțe și fapte noi, recent descoperite, care sunt de natură să afecteze decizia contestată, precum și din necesitatea înlăturării unor consecințe negative serioase, generate în urma încălcării flagrante a normelor constituționale, care au lezat interese publice și care nu pot fi rectificate decît prin reexaminarea cauzei.

În asemenea împrejurări și întru evitarea admiterii unei încălcări a dispozițiilor statuate la art. 6 § 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire declarată de ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, de a casa decizia instanței de recurs și de a reține pricina pentru examinarea recursului în Curtea Supremă de Justiție, în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se admite cererea de revizuire depusă de către Întreprinderea cu Capital Străin „Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital „Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Briceni cu privire la contestarea actelor administrative și se reține pricina pentru examinarea recursului în Curtea Supremă de Justiție în alt complet de judecători.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Galina Stratulat